

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 04.02.2006

Časová verzia predpisu účinná od: 04.02.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

43

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 25. júna 1998 bol v Aarhuse prijatý Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Národná rada Slovenskej republiky s dohovorom vyslovila súhlas svojím uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005 a rozhodla, že dohovor je medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky podpísal listinu o prístupe 31. októbra 2005. Listina o prístupe bola uložená 5. decembra 2005 u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, deponitára dohovoru.

Vo vzťahu k Slovenskej republike dohovor nadobudne platnosť 5. marca 2006 podľa článku 20 ods. 3.

**K oznámeniu č. 43
2006 Z. z.****DOHOVOR o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia**

Strany tohto dohovoru,

odvolávajú sa na prvý princíp štokholmskej Deklarácie o životnom prostredí človeka,

odvolávajú sa tiež na desiaty princíp Deklarácie o životnom prostredí a rozvoji z Ria de Janeiro,

odvolávajú sa ďalej na rezolúcie Valného zhromaždenia 37/7 z 28. októbra 1982 o Svetovej charte prírody a 45/94 zo 14. decembra 1990 o potrebe zabezpečiť zdravé životné prostredie pre blahobyť človeka,

odvolávajú sa na Európsku chartu o životnom prostredí a zdraví prijatú na Prvej európskej konferencii o životnom prostredí a zdraví Svetovej zdravotníckej organizácie vo Frankfurte nad Mohanom, v Nemecku, 8. decembra 1989,

zdôrazňujúc potrebu chrániť, zachovávať a zlepšovať stav životného prostredia a zabezpečovať trvalo udržateľný a z hľadiska životného prostredia bezproblémový rozvoj,

uznávajú, že zodpovedajúca starostlivosť o životné prostredie je nevyhnutná na dosiahnutie blahobytu ľudstva a zabezpečenie základných ľudských práv vrátane práva na život ako taký,

uznávajú tiež, že každý človek má právo na život v životnom prostredí, ktoré je primerané na zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu, a súčasne je povinnosťou každého, jednotlivo aj spoločne s inými, chrániť a zlepšovať životné prostredie v prospech súčasných i budúcich generácií,

s ohľadom na to, že na zabezpečenie tohto práva a na splnenie tejto povinnosti občania musia mať prístup k informáciám, musia mať právo podieľať sa na rozhodovacom procese a musia mať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a v tomto smere, uznávajú, že občania môžu potrebovať pomoc pri vykonávaní svojich práv,

uznávajú, že zlepšený prístup k informáciám a účasť verejnosti na rozhodovacom procese v otázkach životného prostredia posilňujú kvalitu a následné uplatňovanie rozhodnutí, prispievajú k environmentálnemu povedomiu obyvateľstva, dávajú verejnosti možnosť vyjadriť svoje záujmy a umožňujú orgánom verejnej moci náležite tieto záujmy zohľadniť,

s cieľom podporiť zodpovednosť a transparentnosť rozhodovania a posilniť verejnú podporu rozhodnutí týkajúcich sa životného prostredia,

uznávajú potrebu transparentnosti vo všetkých oblastiach verejnej správy a vyzývajú legislatívne orgány na uplatňovanie princípov tohto dohovoru v ich konaniach,

uznávajú tiež, že verejnosť potrebuje poznať spôsoby účasti na rozhodovacom procese týkajúcom sa životného prostredia, mať do nich voľný prístup a vedieť, ako ich využívať,

uznávajú ďalej dôležitosť príslušných úloh, ktoré jednotliví občania, mimovládne organizácie a súkromný sektor môžu zohrávať v ochrane životného prostredia,

považujúc za žiaduce podporovať vzdelávanie o životnom prostredí s cieľom prehĺbiť chápanie životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja a podporiť prehĺbenie povedomia verejnosti o

rozhodnutiach a účasti na rozhodnutiach, ktoré ovplyvňujú životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj,

povšimnúc si v tejto súvislosti dôležitosť využitia verejných oznamovacích prostriedkov, elektronických alebo iných budúcich foriem komunikácie,

uznávajúc dôležitosť úplného zahrnutia záujmov v oblasti životného prostredia do rozhodovania orgánov verejnej moci, ako i následnú potrebu toho, aby orgány verejnej moci mali presné, ucelené a najaktuálnejšie informácie o životnom prostredí,

uvedomujúc si, že orgány verejnej moci majú informácie o životnom prostredí vo verejnom záujme,

zohľadňujúc to, že pre verejnosť vrátane organizácií musia byť prístupné účinné súdne mechanizmy tak, aby boli chránené ich zákonné záujmy a dodržiavané právne normy,

povšimnúc si dôležitosť zodpovedajúcich informácií o výrobkoch, ktoré sú poskytované spotrebiteľom, aby sa mohli na ich základe rozhodovať primerane k takto získaným environmentálnym informáciám,

uznávajúc obavu verejnosti z úmyselného uvoľnenia geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a potrebu zvýšenia transparentnosti a posilnenia účasti verejnosti na rozhodovacom procese v tejto oblasti,

presvedčené, že naplnenie tohto dohovoru prispeje k posilneniu demokracie v regióne Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN),

vedomé si úlohy, ktorú v tomto smere zohráva Európska hospodárska komisia, odvolávajú sa okrem iného na Metodické usmernenie Európskej hospodárskej komisie o prístupe k informáciám o životnom prostredí a účasti verejnosti na rozhodovacom procese týkajúcom sa životného prostredia, schválenej v rámci Ministerskej deklarácie prijatej na Tretej ministerskej konferencii „Životné prostredie pre Európu“ v Sofii, v Bulharsku, 25. októbra 1995,

majúc na mysli príslušné ustanovenia Dohovoru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich hranice štátov, prijatého v Espoo, vo Fínsku, 25. februára 1991, Dohovoru o cezhraničných vplyvoch priemyselných havárií a Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných riek a medzinárodných jazier, obidvoch prijatých v Helsinkách 17. marca 1992, a iných regionálnych dohovorov,

vedomé si, že prijatie tohto dohovoru prispeje k ďalšiemu posilneniu procesu „Životné prostredie pre Európu“ a k výsledkom Štvrtej ministerskej konferencie v Aarhuse, v Dánsku, v júni 1998,

dohodli sa takto:

Článok 1

Cieľ

Každá Strana zaručí práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru s cieľom prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu.

Článok 2

Definície

Na účely tohto dohovoru

1. „Strana“ znamená, ak text neuvádza inak, zmluvnú stranu tohto dohovoru;
2. „orgán verejnej moci“ znamená
  - a) orgán verejnej správy na štátnej, regionálnej a inej úrovni;
  - b) fyzické osoby alebo právnické osoby vykonávajúce verejné administratívne funkcie v súlade s vnútroštátnym právom vrátane osobitných povinností, činností a služieb vo vzťahu k životnému prostrediu;
  - c) akékoľvek iné fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré majú verejné zodpovednosti alebo funkcie alebo poskytujú verejné služby so vzťahom k životnému prostrediu pod kontrolou orgánu alebo osoby podľa písmena a) alebo b);
  - d) inštitúcie akejkoľvek regionálnej hospodárskej integračnej organizácie uvedenej v článku 17, ktorá je Stranou tohto dohovoru.Táto definícia nezahŕňa orgány alebo inštitúcie, ak vykonávajú súdnu alebo zákonodarnú moc;
3. „informácia o životnom prostredí“ znamená akúkoľvek informáciu v písomnej, obrazovej, zvukovej, elektronickej alebo inej materiálnej forme
  - a) o stave zložiek životného prostredia, ako sú ovzdušie a atmosféra, voda, pôda, krajina, krajinné a prírodné prostredie, biologická rôznorodosť a jej zložky vrátane geneticky modifikovaných organizmov a vzájomných vzťahov týchto zložiek;
  - b) o činiteľoch, ako sú látky, energia, hluk a žiarenie, a činnostiach a opatreniach vrátane administratívnych opatrení, dohôd v oblasti životného prostredia, politik, právnych predpisov, plánov a programov, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvniť zložky životného prostredia v rozsahu písmena a) a analýzy prínosov a nákladov a iných ekonomických analýz a odhadov používaných v rozhodovacom procese o životnom prostredí;
  - c) o stave zdravia a bezpečnosti obyvateľstva, podmienkach života obyvateľstva, kultúrnych pamiatkach a sídelných štruktúrach v rozsahu, v akom sú alebo môžu byť ovplyvnené stavom zložiek životného prostredia alebo prostredníctvom týchto zložiek činiteľmi, činnosťami alebo opatreniami uvedenými v písmene b);
4. „verejnosť“ znamená jednu alebo viac fyzických osôb alebo právnických osôb a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou ich združenia, organizácie alebo skupiny;
5. „zainteresovaná verejnosť“ znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavé sa o rozhodovací proces.

Článok 3

Všeobecné ustanovenia

1. Každá Strana prijme nevyhnutné legislatívne, administratívne a iné opatrenia vrátane opatrení na dosiahnutie súladu ustanovení tohto dohovoru týkajúcich sa informácií, účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti, rovnako ako aj riadne vykonávacie opatrenia s cieľom vytvoriť a udržiavať jasný, transparentný a ucelený rámec na vykonanie ustanovení tohto dohovoru.
2. Každá Strana sa usiluje zabezpečiť, aby úradníci a orgány podporovali a usmerňovali verejnosť pri požadovaní prístupu k informáciám, uľahčovali jej účasť na rozhodovacom procese a pri požadovaní prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.
3. Každá Strana podporí vzdelávanie v záležitostiach životného prostredia a povedomie verejnosti predovšetkým o tom, ako možno získať prístup k informáciám, zúčastňovať sa na rozhodovacom procese a získať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

4. Každá Strana uzná a podporí združenia, organizácie alebo skupiny podporujúce ochranu životného prostredia a zabezpečí, že jej vnútroštátny právny systém je v súlade s týmto záväzkom.
5. Ustanovenia tohto dohovoru neovplyvňujú právo Strany ponechať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce širší prístup k informáciám, výraznejšiu účasť verejnosti na rozhodovacom procese a širší prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ako to požaduje tento dohovor.
6. Tento dohovor nepožaduje žiadnu odchýlku od existujúcich práv na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.
7. Každá Strana podporí uplatňovanie princípov tohto dohovoru v medzinárodných rozhodovacích procesoch a v rámci medzinárodných organizácií v záležitostiach súvisiacich so životným prostredím.
8. Každá Strana zabezpečí, aby osoby, ktoré uplatňujú svoje práva v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, neboli za to trestané, pokutované, prenasledované alebo akýmkoľvek spôsobom obťažované. Toto ustanovenie neovplyvňuje právo vnútroštátnych súdov priznať trovy súdneho konania.
9. V rámci príslušných ustanovení tohto dohovoru má verejnosť prístup k informáciám, možnosť účasti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť, národnosť alebo bydlisko a v prípade právnickej osoby bez ohľadu na jej sídlo alebo skutočné miesto výkonu činnosti.

Článok 4

Prístup k informáciám o životnom prostredí

1. Každá Strana zabezpečí, že orgány verejnej moci v rozsahu tohto článku a v rámci vnútroštátnych právnych predpisov sprístupnia verejnosti na základe žiadosti informácie o životnom prostredí; ak sa tak požaduje a vyplýva to z ustanovenia písmena b), aj kópie aktuálnej dokumentácie obsahujúcej alebo pozostávajúcej z týchto informácií:
  - a) bez toho, aby musel byť preukázaný záujem;
  - b) v požadovanej forme s výnimkou, ak
    - i) je pre orgány verejnej moci vhodné poskytnúť ich v inej forme, pričom v tomto prípade bude uvedený dôvod, pre ktorý boli poskytnuté v takejto forme, alebo
    - ii) informácia je už verejne dostupná v inej forme.
2. Informácia o životnom prostredí uvedená v odseku 1 bude poskytnutá ihneď, ako je to možné, a najneskôr do jedného mesiaca od podania žiadosti, ak rozsah a komplexnosť požadovanej informácie neoprávňujú predĺžiť toto obdobie do dvoch mesiacov od podania žiadosti. Žiadateľ bude informovaný o akomkoľvek predĺžení a dôvode, ktorý toto predĺženie oprávňuje.
3. Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak
  - a) orgán verejnej moci, ktorému je žiadosť adresovaná, nemá požadovanú informáciu o životnom prostredí;
  - b) žiadosť je zjavne nezmyselná alebo je vyjadrená príliš všeobecne alebo
  - c) žiadosť sa týka nedokončeného materiálu alebo sa týka vnútornej korešpondencie orgánov verejnej moci, ak je takáto výnimka ustanovená vnútroštátnym právom alebo obvyklým postupom, berúc do úvahy verejný záujem, ktorému zverejnenie slúži.
4. Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak by jej zverejnenie nepriaznivo ovplyvnilo
  - a) dôvernosc v konaní orgánu verejnej moci, ak je táto dôvernosc upravená vnútroštátnym právom;
  - b) medzinárodné vzťahy, obranu štátu alebo bezpečnosť verejnosti;
  - c) priebeh súdneho konania, právo každého na spravodlivé súdne konanie alebo možnosť orgánu verejnej moci viesť vyšetrovanie trestnoprávnej alebo disciplinárnej povahy;

- d) dôvernosť obchodnej a priemyselnej informácie, ak je takáto dôvernosť chránená právom, s cieľom chrániť oprávnený ekonomický záujem. Z tohto hľadiska musia byť informácie o emisiách, ktoré sú dôležité z hľadiska ochrany životného prostredia, sprístupnené;
- e) práva duševného vlastníctva;
- f) dôvernosť osobných údajov a/alebo spisov týkajúcich sa fyzickej osoby, ak táto osoba nesúhlasila so sprístupnením tejto informácie pre verejnosť, ak takúto ochranu umožňuje vnútroštátne právo;
- g) záujmy tretej strany, ktorá poskytla žiadanú informáciu bez toho, aby to bola alebo mohla byť jej zákonom ustanovená povinnosť a ak táto strana nesúhlasila so sprístupnením materiálu, alebo
- h) životné prostredie, na ktoré sa informácia vzťahuje, ako napríklad miesta rozmnožovania vzácnych druhov.

Spomenuté dôvody na zamietnutie budú vykladané reštriktívne, berúc do úvahy záujem verejnosti, ktorému zverejnenie slúži, a berúc do úvahy, či požadované informácie súvisia s emisiami do životného prostredia.

- 5. Ak orgán verejnej moci nemá požadovanú informáciu o životnom prostredí, ihneď, ako je to možné, informuje žiadateľa o orgáne verejnej moci, kde je podľa jeho názoru možné požiadať o túto informáciu, alebo postúpi žiadosť tomuto orgánu a informuje o tom žiadateľa.
- 6. Každá Strana zabezpečí, že ak informácie, ktoré sa podľa odseku 3 písm. c) a odseku 4 nesprístupnia, možno oddeliť bez toho, aby bola dotknutá dôvernosť takto oddelených informácií, orgán verejnej moci sprístupní zostatok požadovanej informácie o životnom prostredí.
- 7. Zamietnutie poskytnutia informácie bude v písomnej forme v prípade, ak bola žiadosť podaná písomne alebo ak tak žiadateľ požaduje. V zamietnutí bude uvedený dôvod zamietnutia a informácia o možnosti preskúmania postupu v zmysle článku 9. Zamietnutie bude uskutočnené bez zbytočného odkladu, avšak najneskôr do jedného mesiaca, ak komplexnosť informácie neopravňuje predĺžiť toto obdobie do dvoch mesiacov od podania žiadosti. Žiadateľ bude informovaný o akomkoľvek predĺžení lehoty a o dôvodoch, pre ktoré k nemu došlo.
- 8. Každá Strana môže umožniť svojim orgánom verejnej moci vyberať poplatky za poskytovanie informácií, ale takéto poplatky nesmú prekročiť primeranú výšku. Orgány verejnej moci, ktoré majú v úmysle vyberať poplatky za poskytovanie informácií, sprístupnia pre žiadateľov cenník poplatkov, ktoré môžu byť vyberané, s uvedením podmienok, za ktorých môžu byť vyberané alebo odpustené a kedy je poskytnutie informácie podmienené uhradením poplatku vopred.

Článok 5

Zber a šírenie informácií o životnom prostredí

- 1. Každá Strana zabezpečí, aby
  - a) orgány verejnej moci mali informácie o životnom prostredí vzťahujúce sa na ich činnosti a aktualizovali ich;
  - b) boli ustanovené povinné systémy tak, aby bol zabezpečený zodpovedajúci tok informácií do orgánov verejnej moci o navrhovaných a existujúcich činnostiach, ktoré môžu významne ovplyvniť životné prostredie;
  - c) v prípade akéhokoľvek bezprostredného ohrozenia zdravia obyvateľstva alebo životného prostredia spôsobeného ľudskou činnosťou alebo prírodnými silami všetky informácie, ktoré má orgán verejnej moci a ktoré by mohli umožniť verejnosti prijať opatrenia na prevenciu alebo zmiernenie škôd spôsobených týmto ohrozením, boli okamžite zaslané tej časti verejnosti, ktorá môže byť dotknutá.
- 2. Každá Strana v rámci vnútroštátneho práva zabezpečí, že spôsob, akým sú informácie o životnom prostredí sprístupňované verejnosti orgánmi verejnej moci, je transparentný a informácie o životnom prostredí sú skutočne dostupné okrem iného prostredníctvom
  - a) poskytovania dostatočných informácií verejnosti o type a rozsahu informácií o životnom prostredí, ktoré majú príslušné orgány verejnej moci, o základných podmienkach, za

ktorých sú takéto informácie sprístupňované a dostupné, a o postupe, ktorým môžu byť získané;

- b) ustanovenia a dodržiavania praktických opatrení, ako sú
    - i) verejne prístupné zoznamy, registre alebo spisy;
    - ii) povinnosť úradníkov pomáhať verejnosti pri hľadaní informácií podľa tohto dohovoru a
    - iii) ustanovenie kontaktných útvarov a
  - c) poskytovania bezplatného prístupu k informáciám o životnom prostredí obsiahnutým v zoznamoch, registroch alebo spisoch, ako je uvedené v písmene b) bode i).
3. Každá Strana zabezpečí, že informácie o životnom prostredí budú postupne dostupné v elektronických databázach, ktoré sú verejnosti ľahko prístupné prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí. Informácie dostupné v tejto forme by mali obsahovať
- a) správy o stave životného prostredia, ako je uvedené v odseku 4;
  - b) texty právnych predpisov upravujúcich oblasť životného prostredia alebo s ňou súvisiacich;
  - c) ak je to vhodné, politiky, plány a programy v oblasti životného prostredia alebo so životným prostredím súvisiace a dohody v oblasti životného prostredia a
  - d) iné informácie v takom rozsahu, aby prístup k nim v takejto forme uľahčil uplatnenie vnútroštátneho práva, ktorým sa uplatňuje tento dohovor, za predpokladu, že také informácie sú už dostupné v elektronickej forme.
4. Každá Strana v pravidelných intervaloch, neprekračujúcich tri alebo štyri roky, zverejní a rozšíri národnú správu o stave životného prostredia vrátane informácií o kvalite životného prostredia a informácií o nepriaznivých vplyvoch na životné prostredie.
5. Každá strana prijme v rámci svojich právnych predpisov opatrenia na účely rozširovania okrem iného
- a) zákonných a koncepcných materiálov, ako sú stratégie, politiky, programy a akčné plány, ktoré sa vzťahujú na životné prostredie, a správy o postupe ich naplňania, pripravené na rôznych úrovniach verejnej správy;
  - b) medzinárodných zmlúv, dohovorov a dohôd týkajúcich sa životného prostredia a
  - c) ak je to vhodné, iných dôležitých medzinárodných dokumentov týkajúcich sa životného prostredia.
6. Každá Strana podporuje prevádzkovateľov, ktorých činnosti majú významný vplyv na životné prostredie, aby pravidelne informovali verejnosť o vplyvoch svojich činností a výrobkov na životné prostredie, ak je to vhodné, prostredníctvom dobrovoľných systémov environmentálneho označovania a systémov environmentálneho auditu alebo inými prostriedkami.
7. Každá Strana
- a) zverejní skutočnosti a analýzy skutočností, ktoré považuje za významné a týkajúce sa tvorby návrhov hlavných politík v záležitostiach životného prostredia;
  - b) zverejní alebo inak sprístupní dostupný vysvetľujúci materiál o svojich rokovaníach s verejnosťou v záležitostiach spadajúcich do pôsobnosti tohto dohovoru a
  - c) poskytne v primeranej forme informácie o výkone verejných funkcií alebo poskytovaní verejných služieb týkajúcich sa životného prostredia na všetkých úrovniach verejnej správy.
8. Každá Strana vytvorí mechanizmy s cieľom zabezpečiť dostatočnú informovanosť verejnosti o výrobkoch tak, aby sa mohli spotrebitelia na základe týchto údajov rozhodnúť primerane k takto získaným environmentálnym informáciám.
9. Každá Strana prijme, ak treba so zohľadnením medzinárodných postupov, opatrenia na postupné zavedenie jednotného celonárodného systému zoznamov alebo registrov znečistenia vo forme štruktúrovanej a verejne prístupnej počítačovej databázy zostavovanej prostredníctvom normalizovaných hlásení. Takýto systém môže obsahovať vstupy, úniky a prenosy určeného rozsahu látok a produktov z určitého rozsahu činností vrátane použitia

vody, energie a zdrojov do zložiek životného prostredia, ako aj na miesta v priemyselných objektoch i mimo týchto miest a na miesta spracovania a likvidácie odpadov.

10. Nič v tomto článku nesmie ovplyvniť právo Strán odmietnuť zverejnenie určitej informácie o životnom prostredí v súlade s článkom 4 ods. 3 a 4.

Článok 6

Účasť verejnosti na rozhodovaniach o vymedzených činnostiach

1. Každá Strana
  - a) uplatní ustanovenia tohto článku vo vzťahu k rozhodnutiam, či povolí navrhované činnosti uvedené v Prílohe I;
  - b) v súlade so svojím vnútroštátnym právom tiež uplatní ustanovenia tohto článku na rozhodnutia o navrhovaných činnostiach neuvedených v Prílohe I, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie. Strany na tento účel určia, či určitá navrhovaná činnosť podlieha týmto ustanoveniam, a
  - c) môže sa rozhodnúť, a to od prípadu k prípadu, ak to vnútroštátne právo umožňuje, neuplatňovať ustanovenia tohto článku na navrhované činnosti slúžiace účelom obrany štátu, ak sa táto Strana domnieva, že takéto uplatnenie môže mať nepriaznivý vplyv na tieto účely.
2. Zainteresovaná verejnosť je informovaná hneď na začiatku rozhodovacieho procesu týkajúceho sa životného prostredia podľa okolností, či už verejným oznamom alebo jednotlivo, a to vhodným, včasným a účinným spôsobom, okrem iného
  - a) o navrhovanej činnosti a žiadosti, o ktorej sa bude rozhodovať;
  - b) o podstate možných rozhodnutí alebo o návrhu rozhodnutia;
  - c) o orgáne verejnej moci zodpovednom za prijatie rozhodnutia;
  - d) o uvažovanom postupe vrátane toho, ako a kedy môže byť poskytnutá táto informácia
    - i) o začiatku procesu;
    - ii) o možnosti účasti verejnosti;
    - iii) o čase a mieste akéhokoľvek plánovaného verejného prerokovania;
    - iv) o orgáne verejnej moci, od ktorého možno získať príslušné informácie a kde boli informácie na účely preskúmania verejnosťou uložené;
    - v) o príslušnom orgáne verejnej moci alebo akomkoľvek inom úradnom orgáne, ktorému možno predložiť pripomienky alebo otázky a časový rozpis na predloženie pripomienok a otázok, a
    - vi) o skutočnosti, aké informácie o životnom prostredí vzťahujúce sa na navrhovanú činnosť sú k dispozícii, a
  - e) o skutočnosti, že činnosť podlieha vnútroštátnemu alebo cezhraničnému procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie.
3. Procesy účasti verejnosti budú zahŕňať primeraný časový rámec pre jednotlivé fázy, ktorý poskytne dostatočný čas na informovanie verejnosti v súlade s odsekom 2 a pre verejnosť možnosť pripraviť sa a účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí.
4. Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.
5. Každá Strana, ak je to primerané, podnecuje potenciálnych žiadateľov, aby zistili zainteresovanú verejnosť, vstúpili s ňou do diskusie a ešte pred požiadanim o povolenie jej poskytli informáciu o cieľoch ich žiadosti.
6. Každá Strana požiada príslušné orgány verejnej moci, aby na účely preskúmania poskytli zainteresovanej verejnosti na základe žiadosti, ak to vyžaduje vnútroštátne právo, bezplatne a ihneď, ako je to možné, prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa rozhodovacieho procesu uvedeného v tomto článku, ktoré sú dostupné počas účasti verejnosti, a to bez ovplyvnenia

práva Strany na odmietnutie zverejnenia určitej informácie podľa článku 4 ods. 3 a 4. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 4, budú príslušné informácie obsahovať aspoň

- a) popis miesta činnosti a fyzikálnu a technickú charakteristiku navrhovanej činnosti vrátane odhadu očakávaných rezíduí a emisií;
  - b) popis významných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie;
  - c) popis uvažovaných opatrení na prevenciu a/alebo zmiernenie vplyvov vrátane vypúšťaných emisií;
  - d) netechnické zhrnutie vyššie uvedeného;
  - e) náčrt hlavných možností riešenia vypracovaných žiadateľom a
  - f) hlavné správy a odporúčania, ktoré boli v súlade s vnútroštátnym právom postúpené orgánu verejnej moci v čase, keď má byť zainteresovaná verejnosť informovaná v súlade s odsekom 2.
7. Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.
  8. Každá Strana zabezpečí, aby pri rozhodovaní boli náležite zohľadnené výsledky účasti verejnosti.
  9. Každá Strana zabezpečí, aby po prijatí rozhodnutia orgánom verejnej moci bola verejnosť okamžite informovaná v súlade s príslušnými postupmi. Každá Strana sprístupní verejnosti text rozhodnutia spolu s odôvodneniami a úvahami, na ktorých je rozhodnutie založené.
  10. Každá Strana zabezpečí, že v prípade, keď orgán verejnej moci prehodnotí alebo aktualizuje prevádzkové podmienky na činnosť uvedenú v odseku 1, ustanovenia odsekov 2 až 9 tohto článku sa v prípade potreby primerane použijú.
  11. Každá Strana uplatní v rámci svojho vnútroštátneho práva, a to v možnom a primeranom rozsahu, ustanovenia tohto článku v rozhodnutiach týkajúcich sa povoľovania zámerného uvoľňovania geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia.

Článok 7

Účasť verejnosti na tvorbe plánov, programov a politik týkajúcich sa životného prostredia

Každá Strana prijme vhodné praktické a/alebo iné opatrenia zabezpečujúce účasť verejnosti počas prípravy plánov a programov súvisiacich so životným prostredím v transparentných a spravodlivých podmienkach, poskytnúc verejnosti potrebné informácie. V rámci tohto systému sa použijú ustanovenia článku 6 ods. 3, 4 a 8. Príslušný orgán verejnej moci zistí verejnosť, ktorá sa môže na procese zúčastniť, zohľadňujúc ciele tohto dohovoru. Každá Strana umožní verejnosti zúčastniť sa vo vhodnom rozsahu na príprave politik súvisiacich so životným prostredím.

Článok 8

Účasť verejnosti na príprave vykonávacích predpisov a/alebo všeobecne použiteľných právne záväzných normatívnych nástrojov

Každá Strana sa usiluje podporovať, pokiaľ sú ešte možnosti otvorené, účinnú účasť verejnosti na príslušnej úrovni počas prípravy vykonávacích predpisov a iných všeobecne použiteľných právne záväzných pravidiel orgánmi verejnej moci, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie.

Na tento účel by mali byť vykonané nasledujúce kroky:

- a) mali by byť ustanovené dostatočné časové rámce pre účinnú účasť;
  - b) mali by byť zverejnené návrhy predpisov alebo by mali byť inak verejne sprístupnené a
  - c) verejnosti by mala byť daná možnosť pripomienkovania, a to priamo alebo prostredníctvom zastupiteľských poradných orgánov.
- Výsledky účasti verejnosti sa zohľadnia v najvyššej možnej miere.

Článok 9

Prístup k spravodlivosti

1. Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby každý, kto sa domnieva, že jeho žiadosť o informácie na základe článku 4 nebola zohľadnená, bola neoprávnene zamietnutá, či už čiastočne alebo úplne, neprimerane zodpovedaná alebo sa s ňou nenaložilo tak, ako sa malo v súlade s ustanoveniami uvedeného článku, mal prístup k procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným zákonom.

V tých prípadoch, keď Strana umožní takéto opravné prostriedky pred súdom, zabezpečí, aby táto osoba mala tiež prístup k rýchlemu konaniu ustanovenému zákonom, a to bezodplatne alebo za nízky poplatok, k novému prejednaniu pred orgánom verejnej moci alebo preskúmaniu pred nezávislým a nestranným orgánom iným ako súd.

Konečné rozhodnutia podľa odseku 1 sú záväzné pre orgán verejnej moci, ktorý má informácie. Ak je prístup k informáciám podľa tohto odseku zamietnutý, zdôvodnenie sa uvedie vždy písomne.

2. Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

- a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne,

- b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku,

mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

Ustanovenia odseku 2 nevyklučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

3. Navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.
4. Navyše bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, postupy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečia zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane predbežných právnych opatrení, ak sú vhodné, a musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. Rozhodnutia podľa tohto článku budú vydávané alebo zaznamenané písomne. Rozhodnutia súdov, a kedykoľvek je to možné, aj iných orgánov budú verejne prístupné.
5. S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku každá Strana zabezpečí, aby bola verejnosť informovaná o prístupe k správne a súdne preskúmaniu, a zväži vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti.

Článok 10

Stretnutie strán

1. Prvé stretnutie Strán sa uskutoční najneskôr do jedného roka po tom, ako tento dohovor nadobudne platnosť. Riadne stretnutia Strán sa musia uskutočňovať najmenej raz za každé dva

roky, ak Strany nerozhodnú inak, alebo na základe písomnej požiadavky ktorejkoľvek Strany podporenej najmenej tretinou Strán do šiestich mesiacov odvtedy, ako bola požiadavka doručená výkonným tajomníkom Európskej hospodárskej komisie všetkým Stránam.

2. Strany na svojich stretnutiach uskutočňujú priebežné hodnotenie vykonávania tohto dohovoru na základe pravidelných správ Strán a zohľadňujú tento účel,
  - a) preskúmavajú politiky a zákonné a metodologické prístupy v oblasti prístupu k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z hľadiska ich ďalšieho zlepšovania;
  - b) vymieňajú si informácie o nadobudnutých skúsenostiach pri uzatváraní a vykonávaní dvojstranných a mnohostranných zmlúv alebo iných dojednaní, ktoré majú vzťah k účelom tohto dohovoru a na ktorých je zúčastnená jedna alebo viac Strán;
  - c) hľadajú, ak je to vhodné, služby príslušných orgánov EHK rovnako ako iných oprávnených medzinárodných orgánov a špecializovaných výborov primerane vo všetkých otázkach so zámerom dosiahnuť účel tohto dohovoru;
  - d) ustanovia akékoľvek podporné orgány, ak sa to ukáže nevyhnutné;
  - e) pripravujú, ak je to vhodné, protokoly k tomuto dohovoru;
  - f) zväžia a prijímajú návrhy dodatkov k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 14;
  - g) zväžia a uskutočnia akúkoľvek doplňujúcu činnosť, ktorá môže byť potrebná na dosiahnutie účelu tohto dohovoru;
  - h) prerokujú a na svojom prvom stretnutí na základe súhlasnej vôle všetkých Strán prijímajú rokovací poriadok pre svoje stretnutia a stretnutia podporných orgánov;
  - i) na svojom prvom stretnutí zhodnotia svoje skúsenosti pri vykonávaní ustanovenia článku 5 ods. 9 a zväžia, ktoré kroky sú nevyhnutné na ďalší rozvoj systému uvedeného v tom ustanovení, zohľadňujú medzinárodné procesy a vývojové trendy, vrátane vypracovania príslušného nástroja týkajúceho sa registrov a súpisov prenosu a vypúšťania znečisťujúcich látok, ktoré môžu byť prílohou k tomuto dohovoru.
3. Stretnutie Strán môže, ak je to nevyhnutné, zväziť vytvorenie finančných nástrojov na základe súhlasnej vôle všetkých Strán.
4. Organizácia Spojených národov, jej odborné organizácie a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, ako aj ktorýkoľvek štát alebo regionálna hospodárska integračná organizácia, ktoré sú podľa článku 17 oprávnené podpísať tento dohovor, ale ktoré nie sú Stranami tohto dohovoru, a ktorákoľvek medzivládna organizácia pôsobiaca v oblasti dotknutej týmto dohovorom sú oprávnené zúčastňovať sa ako pozorovatelia na stretnutiach Strán.
5. Ktorákoľvek mimovládna organizácia, ktorá pôsobí v oblasti dotknutej týmto dohovorom a ktorá informovala výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie o svojom želaní byť zastúpená na stretnutí Strán, má právo zúčastniť sa ako pozorovateľ, pokiaľ aspoň jedna tretina zúčastnených Strán nevznesie námietku.
6. Na účely odsekov 4 a 5 pravidlá a postupy uvedené v odseku 2 písm. h) upravujú praktickú organizáciu účasti a ostatné príslušné podmienky.

Článok 11

Právo hlasovať

1. S výnimkou ustanovenou v odseku 2 má každá Strana tohto dohovoru jeden hlas.
2. Regionálne hospodárske integračné organizácie vykonávajú právo hlasovať o veciach spadajúcich do ich právomoci počtom hlasov zodpovedajúcim počtu ich členských štátov, ktoré sú Stranami tohto dohovoru. Tieto organizácie nevykonávajú právo hlasovať, ak ich členské štáty toto právo vykonávajú samostatne a naopak.

Článok 12

Sekretariát

Výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie bude vykonávať nasledujúce činnosti sekretariátu:

- a) zvolávanie a príprava stretnutí Strán;
- b) rozosielenie správ a iných materiálov obdržaných v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru Stranám;
- c) iné činnosti, o ktorých môžu Strany rozhodnúť.

Článok 13

Prílohy

Prílohy k tomuto dohovoru predstavujú jeho neoddeliteľnú časť.

Článok 14

Dodatky k dohovoru

1. Ktorákoľvek Strana môže navrhnúť dodatky k tomuto dohovoru.
2. Text akéhokoľvek navrhnutého dodatku k tomuto dohovoru musí byť predložený písomne výkonnému tajomníkovi Európskej hospodárskej komisie, ktorý ho predloží všetkým Stranám minimálne 90 dní pred stretnutím Strán, na ktorom je navrhnuté jeho prijatie.
3. Strany vyvinú najvyššie úsilie na dosiahnutie dohody na základe súhlasnej vôle všetkých Strán o navrhovanom dodatku k tomuto dohovoru. Ak boli všetky kroky na dosiahnutie súhlasnej vôle všetkých Strán vyčerpané a dohoda nebola dosiahnutá, dodatok sa prijme ako posledná možnosť trojštvrtinovou väčšinou hlasov prítomných a hlasujúcich Strán na stretnutí.
4. Dodatky k tomuto dohovoru prijaté v súlade s odsekom 3 tohto článku predloží depozitár všetkým Stranám na ratifikáciu, schválenie alebo prijatie. Dodatky k tomuto dohovoru iné ako dodatky k prílohe nadobúdajú platnosť pre tie Strany, ktoré ich ratifikovali, schválili alebo prijali na 90. deň odo dňa, keď bolo depozitárovi doručené oznámenie o ratifikácii, schválení alebo prijatí minimálne tromi štvrtinami týchto Strán. Pre ktorúkoľvek ďalšiu Stranu potom nadobúdajú platnosť na 90. deň odo dňa, keď Strana uložila u depozitára listiny o ratifikácii, schválení alebo prijatí dodatkov.
5. Každá Strana, ktorá nie je schopná schváliť dodatok k prílohe k tomuto dohovoru, o tom písomne informuje depozitára do 12 mesiacov od dátumu oznámenia prijatia. Depozitár bez odkladu oboznámi všetky Strany o obdržaných oznámeniach. Strana môže kedykoľvek toto oznámenie nahradiť svojim schválením a po uložení listín o schválení u depozitára sa dodatky k prílohe stanú pre túto Stranu platnými.
6. Po uplynutí 12 mesiacov od dátumu depozitárovho oznámenia uvedeného v odseku 4 sa dodatok k prílohe stane účinným pre tie Strany, ktoré nezaslali depozitárovi oznámenie podľa ustanovení odseku 5, za predpokladu, že takéto oznámenie nezaslala viac ako tretina Strán.
7. Na účely tohto článku „prítomné a hlasujúce Strany“ znamená Strany, ktoré sú prítomné a odovzdajú kladný alebo záporný hlas.

Článok 15

Hodnotenie súladu

Na stretnutí Strán sa na základe súhlasnej vôle všetkých Strán vytvoria nepovinné mechanizmy na posúdenie súladu s ustanoveniami tohto dohovoru, ktoré majú nekonfrontačný, mimosúdny a konzultačný charakter. Tieto mechanizmy musia umožniť primeranú účasť verejnosti a môžu tiež zahŕňať možnosť posúdiť stanoviská členov verejnosti k záležitostiam týkajúcim sa tohto dohovoru.

Článok 16

Riešenie sporov

1. Ak vznikne medzi dvoma alebo viacerými Stranami spor o výklade a uplatnení tohto dohovoru, hľadajú riešenie prostredníctvom rokovaní alebo prostredníctvom iných prostriedkov urovnávania sporov prijateľných pre strany sporu.

2. Pri podpisovaní, ratifikovaní, prijímaní, schvaľovaní alebo pristupovaní k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr môže Strana depozitárovi písomne deklarováť, že v prípade sporu, ktorý nebol vyriešený v súlade s odsekom 1, prijme jeden alebo obidva z nasledujúcich prostriedkov riešenia sporov ako povinný vo vzťahu ku ktorejkoľvek Strane prijímajúcej rovnaký záväzok:
  - a) predloženie sporu Medzinárodnému súdnemu dvoru;
  - b) arbitráž v súlade s procesom uvedeným v Prílohe II.
3. Ak strany sporu prijmú obidva prostriedky riešenia sporov uvedené v odseku 2, spor môže byť predložený len Medzinárodnému súdnemu dvoru, ak sa strany nedohodnú inak.

Článok 17

Podpis

Tento dohovor je otvorený na podpis v Aarhuse (Dánsko) 25. júna 1998 a potom v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku do 21. decembra 1998 pre členské štáty Európskej hospodárskej komisie rovnako ako pre štáty majúce štatút pozorovateľa v Európskej hospodárskej komisii v zmysle odsekov 8 a 11 Rezolúcie Hospodárskej a sociálnej rady 36 (IV) z 28. marca 1947 a pre regionálne hospodárske integračné organizácie konštituované suverénnymi členskými štátmi Európskej hospodárskej komisie, na ktoré ich členské štáty preniesli svoje právomoci týkajúce sa záležitostí upravených týmto dohovorom vrátane právomoci uzatvárať zmluvy vzťahujúce sa na tieto záležitosti.

Článok 18

Depozitár

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov plní funkciu depozitára tohto dohovoru.

Článok 19

Ratifikácia, prijatie, schválenie a pristúpenie

1. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatárskymi štátmi a regionálnymi hospodárskymi integračnými organizáciami.
2. Tento dohovor je otvorený na pristúpenie od 22. decembra 1998 pre krajiny a regionálne hospodárske integračné organizácie uvedené v článku 17.
3. Akýkoľvek iný štát neuvedený v odseku 2, ktorý je členom Organizácie Spojených národov, môže pristúpiť k tomuto dohovoru na základe súhlasu stretnutia Strán.
4. Akákoľvek organizácia uvedená v článku 17, ktorá sa stane Stranou tohto dohovoru bez toho, aby niektorý z jej členských štátov bol Stranou tohto dohovoru, je viazaná všetkými povinnosťami vyplývajúcimi z tohto dohovoru. V prípade organizácie, ktorej jeden alebo viac členských štátov je Stranou tohto dohovoru, táto organizácia a jej členské štáty sa dohodnú na svojich príslušných právomociach pri vykonávaní povinností vyplývajúcich z tohto dohovoru. V takýchto prípadoch nie sú organizácia a jej členské štáty oprávnené vykonávať práva v rámci tohto dohovoru konkurenčne.
5. Regionálne hospodárske integračné organizácie uvedené v článku 17 vo svojich listinách o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení oznamujú rozsah svojich právomocí vo vzťahu k záležitostiam upravovaným týmto dohovorom. Tieto organizácie tiež informujú depozitára o všetkých podstatných zmenách v rozsahu ich právomocí.

Článok 20

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobúda platnosť 90. deň odo dňa uloženia šestnástej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení.

2. Na účely odseku 1 žiadne uloženie listiny regionálnou hospodárskou integračnou organizáciou sa nepočíta ako ďalšie v prípade, že už došlo k uloženiu listín členskými štátmi takejto organizácie.
3. Pre každý štát a organizáciu uvedenú v článku 17, ktoré ratifikovali, prijali alebo schválili tento dohovor alebo k nemu pristúpili po tom, čo už bolo uložených šesťnásť listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení, tento dohovor nadobúda platnosť 90. deň po dátume uloženia listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení týmto štátom alebo organizáciou.

Článok 21

Odstúpenie

Kedykoľvek po uplynutí troch rokov od dátumu, keď tento dohovor nadobudol platnosť pre Stranu, tá môže od tohto dohovoru odstúpiť písomným oznámením deponovať. Každé takéto odstúpenie nadobúda platnosť 90. deň od dátumu, keď bolo doručené deponovať.

Článok 22

Autentické texty

Originál tohto dohovoru, pre ktorý je anglický, francúzsky a ruský text rovnako autentický, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní, na to riadne splnomocnení, podpísali tento dohovor.

V Aarhuse (Dánsko) dvadsiateho piateho júna tisícdeväťstodeväťdesiatosem.

PRÍLOHA I

ZOZNAM ČINNOSTÍ UVEDENÝCH V ČLÁNKU 6 ODS. 1 PÍSM. A)

1. Energetický priemysel:
  - rafinérie ropy a plynu;
  - prevádzky na splyňovanie a skvapalňovanie;
  - tepelné elektrárne a iné spaľovacie zariadenia s tepelným príkonom 50 MW a viac;
  - koksárenské pece;
  - jadrové elektrárne a ostatné jadrové reaktory vrátane ich rozobratia alebo vyradenia z prevádzky¹⁾ (okrem výskumných zariadení na výrobu alebo premenu štíepnych a obohatených materiálov, ktorých maximálny výkon nepresahuje 1 kW spojitého tepelného zaťaženia);
  - prevádzky na spracovanie vyhoreného jadrového paliva;
  - prevádzky navrhnuté
  - na výrobu alebo obohatenie jadrového paliva;
  - na spracovanie vyhoreného jadrového paliva alebo vysokoradioaktívneho odpadu;
  - na konečné zneškodnenie vyhoreného jadrového paliva;
  - len na konečné zneškodnenie rádioaktívneho odpadu;
  - len na skladovanie (plánované na viac ako 10 rokov) vyhoreného jadrového paliva alebo rádioaktívneho odpadu na inom mieste, ako je miesto výroby.
2. Výroba a spracovanie kovov:
  - prevádzky na praženie a spekanie kovovej rudy (vrátane sulfidovej rudy);
  - prevádzky na výrobu surového železa alebo ocele (prvotným alebo druhotným tavením) vrátane kontinuálneho odlievania s kapacitou presahujúcou 2,5 tony za hodinu;
  - prevádzky na spracovanie železných kovov:
    - i) valcovne plechu za tepla s kapacitou presahujúcou 20 ton surovej ocele za hodinu;
    - ii) kovácke dielne s bucharmi, ktorých energia presahuje 50 kJ na buchar, kde používaná tepelná energia presahuje 20 MW;
    - iii) zariadenia na povrchovú úpravu kovovými zliatinami, kde vstup presahuje 2 tony surovej ocele za hodinu;
      - zlievarne železných kovov s výrobnou kapacitou presahujúcou 20 ton za deň;
      - prevádzky
  - i) na výrobu neželezných surových kovov z rúd, koncentrátov alebo druhotných surovín metalurgickými, chemickými alebo elektrolytickými procesmi;

- ii) na tavenie vrátane legovania neželezných kovov vrátane kovového šrotu (zjemňovanie, liatie atď.) s taviacou kapacitou presahujúcou 4 tony denne pre olovo a kadmium alebo 20 ton denne pre ostatné kovy;
- prevádzky na povrchovú úpravu kovov a plastov používajúce elektrolytický alebo chemický proces, kde objem používaných kádí presahuje 30 m³.
3. Priemysel spracujúci minerály a horniny:
- prevádzky na výrobu cementového slinku v rotačných peciach s výrobnou kapacitou presahujúcou 500 ton denne alebo vápna v rotačných peciach s výrobnou kapacitou presahujúcou 50 ton denne alebo v iných peciach presahujúcich výrobnú kapacitu 50 ton denne;
- prevádzky na výrobu azbestu a výrobkov obsahujúcich azbest;
- prevádzky na výrobu skla vrátane sklenených vlákien s taviacou kapacitou presahujúcou 20 ton denne;
- prevádzky na tavenie minerálnych látok vrátane výroby minerálnych vlákien s taviacou kapacitou presahujúcou 20 ton denne;
- prevádzky na výrobu keramických výrobkov vypálením, hlavne škridiel, tehál, žiaruvzdorných tehál, dlaždíc, kameniny alebo porcelánu, s výrobnou kapacitou presahujúcou 75 ton denne a/alebo kapacitou pece presahujúcou 4 m³ a úžitkovou kapacitou pece presahujúcou 300 kg/m³.
4. Chemický priemysel: Výroba v zmysle kategórií činností uvedených v tomto odseku znamená výrobu látok alebo skupín látok uvedených v písmenách a) až g) v priemyselnom meradle:
- a) chemické prevádzky na výrobu základných organických chemikálií, ako sú
- i) jednoduché uhľovodíky (lineárne alebo cyklické, nasýtené alebo nenasýtené, alifatické alebo aromatické);
  - ii) uhľovodíky obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice;
  - iii) uhľovodíky obsahujúce síru;
  - iv) dusíkaté uhľovodíky, ako sú amíny, amidy, dusíkaté zlúčeniny, nitrozlúčeniny alebo zlúčeniny obsahujúce skupinu dusičnanovú, nitrilovú, kyanidovú alebo izokyanidovú;
  - v) uhľovodíky obsahujúce fosfor;
  - vi) halogénové uhľovodíky;
  - vii) organokovové zlúčeniny;
  - viii) základné plasty (polyméry, syntetické vlákna a vlákna na celulózovom základe);
  - ix) syntetické gumeny;
- x) farby a pigmenty;
- xi) povrchovoaktívne látky a surfaktanty;
- b) chemické prevádzky na výrobu základných anorganických chemikálií, ako sú
- i) plyny, ako sú čpavok, chlór alebo chlorovodík, fluór alebo fluorovodík, oxidy uhlíka, zlúčeniny síry, oxidy dusíka, vodík, oxid siričitý, karbonylchlorid;
  - ii) kyseliny, ako sú kyselina chrómová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina chlorovodíková, kyselina sírová, oleum, kyseliny obsahujúce síru;
  - iii) zásady, ako sú hydroxid amónny, hydroxid draselný, hydroxid sodný;
  - iv) soli, ako sú chlorid amónny, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, tetraboritan sodný, dusičnan strieborný;
  - v) nekovy, oxidy kovov alebo iné anorganické zlúčeniny, ako sú karbid vápenatý, kremík, karbid kremičitý;
- c) chemické prevádzky na výrobu fosforečných, dusíkatých a draselných hnojív (jednoduchých alebo kombinovaných);

- d) chemické prevádzky na výrobu základných prostriedkov na ochranu rastlín a výrobu biocídov;
  - e) prevádzky využívajúce chemické alebo biologické procesy na výrobu základných farmaceutických výrobkov;
  - f) chemické prevádzky na výrobu výbušnín;
  - g) chemické prevádzky, ktoré používajú chemické alebo biologické procesy na výrobu bielkovinových prídavných látok do krmív, kvasu a iných bielkovinových látok.
5. Odpadové hospodárstvo:
- prevádzky na spaľovanie, zhodnotenie, chemické spracovanie alebo skládokovanie nebezpečného odpadu;
  - prevádzky na spaľovanie komunálneho odpadu s kapacitou presahujúcou 3 tony za hodinu;
  - prevádzky na zneškodňovanie nie nebezpečného odpadu s kapacitou presahujúcou 50 ton za deň;
  - skládky prijímajúce viac ako 10 ton za deň alebo s celkovou kapacitou presahujúcou 25 000 ton okrem skládok inertného odpadu.
6. Čistiarne odpadových vôd s kapacitou presahujúcou ekvivalent 150 000 obyvateľov.
7. Priemyselné podniky na
- a) výrobu buničiny z dreva alebo podobných vláknitých materiálov;
  - b) výrobu papiera a lepenky s výrobnou kapacitou presahujúcou 20 ton denne.
- 8.
- a) Výstavba spojení pre diaľkovú železničnú dopravu alebo výstavba letísk²⁾ so základnou dĺžkou vzletovej a pristávacej dráhy 2 100 m alebo viac;
  - b) výstavba diaľnic a ciest pre motorové vozidlá;³⁾
  - c) výstavba nových štvor- a viacprúdových ciest alebo prestavba a/alebo rozšírenie existujúcich dvoj- alebo menejprúdových ciest na štvor- a viacprúdové, kde takáto nová cesta alebo prestavovaný alebo rozširovaný úsek cesty by mal 10 km alebo viac nepretržitej dĺžky.
- 9.
- a) Vnútrozemské vodné cesty a prístavy pre vnútrozemskú vodnú dopravu, ktoré dovoľujú plavbu lodí s výtlakom viac ako 1 350 ton;
  - b) obchodné prístavy, prístaviská na nakladanie a vykladanie spojené s pevninou a vonkajšie prístavy (okrem železničných), ktoré môžu prijať lode s výtlakom viac ako 1 350 ton.
10. Odber podzemnej vody alebo systémy umelého dopĺňania podzemnej vody, kde ročný objem odobratej alebo doplnenej vody je rovný alebo presahuje 10 miliónov kubických metrov.
- 11.
- a) Diela na prenos vody medzi povodiami riek s cieľom predchádzať nedostatku vody, keď množstvo presunutej vody presahuje 100 miliónov kubických metrov ročne;
  - b) v ostatných prípadoch diela na prenos vody medzi povodiami riek, keď viacročný priemerný prietok v oblasti odberu presahuje 2 000 miliónov kubických metrov ročne a keď množstvo presunutej vody presahuje 5 % tohto prietoku.
- V oboch prípadoch sú vylúčené prenosy pitnej vody potrubím.
12. Ťažba ropy a zemného plynu na komerčné účely, ak vyťažené množstvo presahuje 500 ton denne v prípade ropy a 500 000 kubických metrov denne v prípade zemného plynu.
13. Priehrady a iné zariadenia určené na zadržiavanie alebo trvalé uskladnenie vody, kde nový alebo dodatočný objem zadržiavanej alebo uskladnenej vody presahuje 10 miliónov kubických metrov.
14. Potrubia na dopravu plynu, ropy alebo chemikálií s priemerom väčším ako 800 mm a dĺžkou väčšou ako 40 km.
15. Prevádzky na intenzívny chov hydiny alebo ošípaných s viac ako
- a) 40 000 miest pre hydinu;
  - b) 2 000 miest pre produkciu ošípaných (nad 30 kg) alebo

- c) 750 miest pre prasnice.
16. Kameňolomy a povrchová ťažba, ak plocha povrchu miesta ťažby presahuje 25 hektárov, alebo ťažba rašeliny, ak plocha povrchu miesta presahuje 150 hektárov.
17. Výstavba visutých vedení elektrického prúdu s napätím 220 kV alebo viac a s dĺžkou viac ako 15 km.
18. Zariadenia na skladovanie ropy, petrochemických alebo chemických výrobkov s kapacitou väčšou, ako je 200 000 ton alebo viac.
19. Ostatné činnosti:
- prevádzky na predprípravu (činnosti, ako sú pranie, bielenie, mercerizácia) alebo farbenie vlákien alebo textílií, ak ich spracovateľská kapacita presahuje 10 ton denne;
  - prevádzky na výrobu koží, ak ich výrobná kapacita presahuje 12 ton hotových výrobkov denne;
  - a) bitúny s výrobnou kapacitou väčšou, ako je 50 ton denne;
- b) spracovanie a úprava zameraná na výrobu potravín zo
- i) živočíšnych surovín (okrem mlieka) s produkčnou kapacitou hotových výrobkov väčšou ako 75 ton denne;
  - ii) rastlinných surovín s produkčnou kapacitou hotových výrobkov väčšou ako 300 ton denne (priemerná hodnota vyrátaná za štvrtrok);
- c) spracovanie a úprava mlieka, ak je množstvo spracúvaného mlieka väčšie ako 200 ton denne (priemerná hodnota vyrátaná za rok);
- prevádzky na zneškodňovanie a spracovanie mŕtvych tel zvierat a živočíšneho odpadu so spracovateľskou kapacitou presahujúcou 10 ton denne;
  - prevádzky na povrchovú úpravu látok, predmetov alebo výrobkov používajúce organické rozpúšťadlá, hlavne nanášanie ochranných náterov, tlač, natieranie, odmasťovanie, vodovzdorná úprava, kalibrácia (obrábanie na presnú veľkosť), maľovanie, čistenie alebo impregnácia so spotrebou viac ako 150 kg denne alebo viac ako 200 ton ročne;
  - prevádzky na výrobu uhlíka (uhlie pálené pri vysokej teplote) alebo elektrografitu spaľovaním alebo grafitizáciou.
20. Ktorákoľvek činnosť neuvedená v bodoch 1 - 19, kde je podľa vnútroštátneho práva zabezpečená účasť verejnosti v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.
21. Ustanovenia článku 6 ods. 1 písm. a) sa nevzťahujú na ktorýkoľvek z vyššie uvedených projektov vypracovaných iba alebo najmä pre vývoj a testovanie nových metód a výrobkov počas doby kratšej ako dva roky, pokiaľ nie je pravdepodobné, že by mohli mať za následok nepriaznivé účinky na životné prostredie alebo zdravie.
22. Akákoľvek zmena alebo rozšírenie činností, kde takáto zmena alebo rozšírenie splní kritériá/limity ustanovené v tejto prílohe, bude predmetom článku 6 ods. 1 písm. a). Akákoľvek iná zmena alebo rozšírenie činností bude predmetom článku 6 ods. 1 písm. b).

Poznámky

¹⁾ Jadrové elektrárne a jadrové reaktory sa nepovažujú za takéto zariadenie, keď všetko jadrové palivo a ostatné rádioaktívou kontaminované prvky boli natrvalo odstránené z miesta prevádzky.

²⁾ Na účely tohto dohovoru „letisko“ znamená letisko, ktoré vyhovuje definícii uvedenej v dohovore z Chicaga z roku 1944 ustanovujúcom Medzinárodnú organizáciu pre civilné letectvo (ICAO) (Príloha 14).

³⁾ Na účely tohto dohovoru „rýchlostná komunikácia“ znamená cestu, ktorá vyhovuje definícii uvedenej v Európskej dohode o hlavných cestách s medzinárodnou premávkou z 15. novembra 1975.

PRÍLOHA II

ARBITRÁŽ

1. V prípade sporu postúpenému na arbitráž podľa článku 16 ods. 2 tohto dohovoru strana alebo strany oznámia sekretariátu predmet sporu a označia najmä články tohto dohovoru, o ktorých interpretáciu alebo aplikáciu ide. Sekretariát zašle obdržané informácie všetkým Stranám tohto dohovoru.
2. Arbitrážny súd pozostáva z troch členov. Žalujúca strana alebo strany, ako aj druhá strana alebo strany sporu si určia arbitra a takto navrhnutí arbitri určia spoločnou dohodou tretieho arbitra, ktorý bude predsedom arbitrážneho súdu. Takto zvolený arbiter nesmie byť štátny príslušník ani jednej strany sporu, nesmie mať zvyčajné bydlisko na území ani jednej z týchto strán, nesmie byť zamestnaný žiadnou z nich ani nesmie byť nijako inak do prípadu zainteresovaný.
3. Ak nebol do dvoch mesiacov od určenia druhého arbitra určený predseda arbitrážneho súdu, výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie na požiadanie ktorejkoľvek strany sporu určí predsedu v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty.
4. Ak si jedna zo strán sporu neurčí arbitra do dvoch mesiacov po obdržaní žiadosti, môže o tom druhá strana informovať výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý určí predsedu arbitrážneho súdu v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty. Po svojom určení predseda arbitrážneho súdu požiada stranu, ktorá si neurčila arbitra, aby tak urobila do dvoch mesiacov. Ak tak v danej lehote neurobí, predseda o tom informuje výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý toto určenie vykoná v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty.
5. Arbitrážny súd rozhodne v súlade s medzinárodným právom a ustanoveniami tohto dohovoru.
6. Každý arbitrážny súd vytvorený na základe ustanovení tejto prílohy vypracuje svoj rokovací poriadok.
7. Rozhodnutia arbitrážneho súdu, procesné i o skutkovej podstate, sa prijímajú väčšinou hlasov jeho členov.
8. Súd smie urobiť všetky primerané opatrenia na to, aby zistil fakty.
9. Strany sporu budú uľahčovať prácu arbitrážneho súdu a najmä, použijúc všetky svoje dostupné prostriedky,
  - a) poskytnú mu všetky príslušné dokumenty, vybavenie a informácie;
  - b) umožnia mu, ak je to potrebné, privolať svedkov alebo odborníkov a obdržať ich dôkazy.
10. Strany a arbitri budú chrániť dôvernú povahu každej informácie, ktorú obdržali ako dôvernú počas pojednávania arbitrážneho súdu.
11. Arbitrážny súd môže na žiadosť jednej zo strán odporučiť dočasné ochranné opatrenia.
12. Ak sa jedna zo strán sporu nedostaví na pojednávanie arbitrážneho súdu alebo nie je schopná obhajoby, druhá strana smie požiadať súd, aby pokračoval v pojednávaní a vyniesol konečné rozhodnutie. Neprítomnosť strany alebo jej neschopnosť sa obhajovať nemôže predstavovať prekážku v pojednávaní.
13. Arbitrážny súd smie prerokovať a určiť protinávrhy vyplývajúce priamo z podstaty veci sporu.
14. Pokým arbitrážny súd nerozhodne inak z dôvodu jednotlivých okolností prípadu, súdne trovy vrátane odmien členom súdu znášajú strany sporu rovnakým dielom. Súd musí evidovať všetky svoje výdavky a musí stranám o nich poskytnúť záverečnú správu.
15. Ktorákoľvek Strana tohto dohovoru, ktorá má právny záujem na podstate veci sporu a ktorá by mohla byť ovplyvnená rozhodnutím o prípade, smie so súhlasom súdu zasahovať do pojednávania.
16. Arbitrážny súd vydá svoje rozhodnutie do piatich mesiacov od dátumu, keď bol ustanovený, pokiaľ nezistí, že je nevyhnutné predĺžiť túto lehotu o dobu, ktorá by nemala presiahnuť päť mesiacov.

17. K rozhodnutiu arbitrážneho súdu musí byť pripojené odôvodnenie. Rozhodnutie je konečné a záväzné pre všetky strany sporu.

Arbitrážny súd zašle rozhodnutie stranám sporu a na sekretariát. Sekretariát zašle obdržané informácie všetkým Stranám tohto dohovoru.

18. Akýkoľvek spor, ktorý môže vzniknúť medzi Stranami, týkajúci sa výkladu alebo vykonania rozhodnutia smie byť podaný ktoroukoľvek stranou na arbitrážny súd, ktorý vyniesol rozhodnutie alebo, ak tento súd nemôže byť týmto zviazaný, na ďalší arbitrážny súd vytvorený na tento účel tým istým spôsobom ako prvý.

K oznámeniu č. 43/2006 Z. z.

CONVENTION
ON ACCESS TO INFORMATION, PUBLIC PARTICIPATION IN DECISION-MAKING AND
ACCESS TO JUSTICE IN ENVIRONMENTAL MATTERS

The Parties to this Convention,

Recalling principle 1 of the Stockholm Declaration on the Human Environment,

Recalling also principle 10 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Recalling further General Assembly resolutions 37/7 of 28 October 1982 on the World Charter for Nature and 45/94 of 14 December 1990 on the need to ensure a healthy environment for the well-being of individuals,

Recalling the European Charter on Environment and Health adopted at the First European Conference on Environment and Health of the World Health Organization in Frankfurt-am-Main, Germany, on 8 December 1989,

Affirming the need to protect, preserve and improve the state of the environment and to ensure sustainable and environmentally sound development,

Recognizing that adequate protection of the environment is essential to human well-being and the enjoyment of basic human rights, including the right to life itself,

Recognizing also that every person has the right to live in an environment adequate to his or her health and well-being, and the duty, both individually and in association with others, to protect and improve the environment for the benefit of present and future generations,

Considering that, to be able to assert this right and observe this duty, citizens must have access to information, be entitled to participate in decision-making and have access to justice in environmental matters, and acknowledging in this regard that citizens may need assistance in order to exercise their rights,

Recognizing that, in the field of the environment, improved access to information and public participation in decision-making enhance the quality and the implementation of decisions, contribute to public awareness of environmental issues, give the public the opportunity to express its concerns and enable public authorities to take due account of such concerns,

Aiming thereby to further the accountability of and transparency in decision-making and to strengthen public support for decisions on the environment,

Recognizing the desirability of transparency in all branches of government and inviting legislative bodies to implement the principles of this Convention in their proceedings,

Recognizing also that the public needs to be aware of the procedures for participation in environmental decision-making, have free access to them and know how to use them,

Recognizing further the importance of the respective roles that individual citizens, non-governmental organizations and the private sector can play in environmental protection,

Desiring to promote environmental education to further the understanding of the environment and sustainable development and to encourage widespread public awareness of, and participation in, decisions affecting the environment and sustainable development,

Noting, in this context, the importance of making use of the media and of electronic or other, future forms of communication,

Recognizing the importance of fully integrating environmental considerations in governmental decision-making and the consequent need for public authorities to be in possession of accurate, comprehensive and up-to-date environmental information,

Acknowledging that public authorities hold environmental information in the public interest,

Concerned that effective judicial mechanisms should be accessible to the public, including organizations, so that its legitimate interests are protected and the law is enforced,

Noting the importance of adequate product information being provided to consumers to enable them to make informed environmental choices,

Recognizing the concern of the public about the deliberate release of genetically modified organisms into the environment and the need for increased transparency and greater public participation in decision-making in this field,

Convinced that the implementation of this Convention will contribute to strengthening democracy in the region of the United Nations Economic Commission for Europe (ECE),

Conscious of the role played in this respect by ECE and recalling, inter alia, the ECE Guidelines on Access to Environmental Information and Public Participation in Environmental Decision-making endorsed in the Ministerial Declaration adopted at the Third Ministerial Conference "Environment for Europe" in Sofia, Bulgaria, on 25 October 1995,

Bearing in mind the relevant provisions in the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context, done at Espoo, Finland, on 25 February 1991, and the Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents and the Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes, both done at Helsinki on 17 March 1992, and other regional conventions,

Conscious that the adoption of this Convention will have contributed to the further strengthening of the "Environment for Europe" process and to the results of the Fourth Ministerial Conference in Aarhus, Denmark, in June 1998,

Have agreed as follows:

Article 1 Objective

In order to contribute to the protection of the right of every person of present and future generations to live in an environment adequate to his or her health and well-being, each Party shall guarantee the rights of access to information, public participation in decision-making, and access to justice in environmental matters in accordance with the provisions of this Convention.

Article 2 Definitions

For the purposes of this Convention,

1. "Party" means, unless the text otherwise indicates, a Contracting Party to this Convention;
2. "Public authority" means:
  - (a) Government at national, regional and other level;
  - (b) Natural or legal persons performing public administrative functions under national law, including specific duties, activities or services in relation to the environment;
  - (c) Any other natural or legal persons having public responsibilities or functions, or providing public services, in relation to the environment, under the control of a body or person falling within subparagraphs (a) or (b) above;
  - (d) The institutions of any regional economic integration organization referred to in article 17 which is a Party to this Convention.

This definition does not include bodies or institutions acting in a judicial or legislative capacity;

3. "Environmental information" means any information in written, visual, aural, electronic or any other material form on:

- (a) The state of elements of the environment, such as air and atmosphere, water, soil, land, landscape and natural sites, biological diversity and its components, including genetically modified organisms, and the interaction among these elements;
- (b) Factors, such as substances, energy, noise and radiation, and activities or measures, including administrative measures, environmental agreements, policies, legislation, plans and programmes, affecting or likely to affect the elements of the environment within the scope of subparagraph (a) above, and cost-benefit and other economic analyses and assumptions used in environmental decision-making;
- (c) The state of human health and safety, conditions of human life, cultural sites and built structures, inasmuch as they are or may be affected by the state of the elements of the environment or, through these elements, by the factors, activities or measures referred to in subparagraph (b) above;

4. "The public" means one or more natural or legal persons, and, in accordance with national legislation or practice, their associations, organizations or groups;

5. "The public concerned" means the public affected or likely to be affected by, or having an interest in, the environmental decision-making; for the purposes of this definition, non-governmental organizations promoting environmental protection and meeting any requirements under national law shall be deemed to have an interest.

Article 3 General provisions

1. Each Party shall take the necessary legislative, regulatory and other measures, including measures to achieve compatibility between the provisions implementing the information, public participation and access-to-justice provisions in this Convention, as well as proper enforcement measures, to establish and maintain a clear, transparent and consistent framework to implement the provisions of this Convention.

2. Each Party shall endeavour to ensure that officials and authorities assist and provide guidance to the public in seeking access to information, in facilitating participation in decision-making and in seeking access to justice in environmental matters.

3. Each Party shall promote environmental education and environmental awareness among the public, especially on how to obtain access to information, to participate in decision-making and to obtain access to justice in environmental matters.

4. Each Party shall provide for appropriate recognition of and support for associations, organizations or groups promoting environmental protection and ensure that its national legal system is consistent with this obligation.

5. The provisions of this Convention shall not affect the right of a Party to maintain or introduce measures providing for broader access to information, more extensive public participation in decision-making and wider access to justice in environmental matters than required by this Convention.

6. This Convention shall not require any derogation from existing rights of access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters.

7. Each Party shall promote the application of the principles of this Convention in international environmental decision-making processes and within the framework of international organizations in matters relating to the environment.

8. Each Party shall ensure that persons exercising their rights in conformity with the provisions of this Convention shall not be penalized, persecuted or harassed in any way for their involvement. This provision shall not affect the powers of national courts to award reasonable costs in judicial proceedings.

9. Within the scope of the relevant provisions of this Convention, the public shall have access to information, have the possibility to participate in decision-making and have access to justice in environmental matters without discrimination as to citizenship, nationality or domicile and, in the case of a legal person, without discrimination as to where it has its registered seat or an effective centre of its activities.

Article 4

Access to environmental information

1. Each Party shall ensure that, subject to the following paragraphs of this article, public authorities, in response to a request for environmental information, make such information available to the public, within the framework of national legislation, including, where requested and subject to subparagraph (b) below, copies of the actual documentation containing or comprising such information:

- (a) Without an interest having to be stated;
- (b) In the form requested unless:
  - (i) It is reasonable for the public authority to make it available in another form, in which case reasons shall be given for making it available in that form; or
  - (ii) The information is already publicly available in another form.

2. The environmental information referred to in paragraph 1 above shall be made available as soon as possible and at the latest within one month after the request has been submitted, unless the volume and the complexity of the information justify an extension of this period up to two months after the request. The applicant shall be informed of any extension and of the reasons justifying it.

3. A request for environmental information may be refused if:

- (a) The public authority to which the request is addressed does not hold the environmental information requested;
- (b) The request is manifestly unreasonable or formulated in too general a manner; or
- (c) The request concerns material in the course of completion or concerns internal communications of public authorities where such an exemption is provided for in national law or customary practice, taking into account the public interest served by disclosure.

4. A request for environmental information may be refused if the disclosure would adversely affect:

- (a) The confidentiality of the proceedings of public authorities, where such confidentiality is provided for under national law;
- (b) International relations, national defence or public security;
- (c) The course of justice, the ability of a person to receive a fair trial or the ability of a public authority to conduct an enquiry of a criminal or disciplinary nature;
- (d) The confidentiality of commercial and industrial information, where such confidentiality is protected by law in order to protect a legitimate economic interest. Within this framework, information on emissions which is relevant for the protection of the environment shall be disclosed;
- (e) Intellectual property rights;
- (f) The confidentiality of personal data and/or files relating to a natural person where that person has not consented to the disclosure of the information to the public, where such confidentiality is provided for in national law;
- (g) The interests of a third party which has supplied the information requested without that party being under or capable of being put under a legal obligation to do so, and where that party does not consent to the release of the material; or
- (h) The environment to which the information relates, such as the breeding sites of rare species.

The aforementioned grounds for refusal shall be interpreted in a restrictive way, taking into account the public interest served by disclosure and taking into account whether the information requested relates to emissions into the environment.

5. Where a public authority does not hold the environmental information requested, this public authority shall, as promptly as possible, inform the applicant of the public authority to which it believes it is possible to apply for the information requested or transfer the request to that authority and inform the applicant accordingly.

6. Each Party shall ensure that, if information exempted from disclosure under paragraphs 3 (c) and 4 above can be separated out without prejudice to the confidentiality of the information exempted, public

authorities make available the remainder of the environmental information that has been requested.

7. A refusal of a request shall be in writing if the request was in writing or the applicant so requests. A refusal shall state the reasons for the refusal and give information on access to the review procedure provided for in accordance with article 9. The refusal shall be made as soon as possible and at the latest within one month, unless the complexity of the information justifies an extension of this period up to two months after the request. The applicant shall be informed of any extension and of the reasons justifying it.

8. Each Party may allow its public authorities to make a charge for supplying information, but such charge shall not exceed a reasonable amount.

Public authorities intending to make such a charge for supplying information shall make available to applicants a schedule of charges which may be levied, indicating the circumstances in which they may be levied or waived and when the supply of information is conditional on the advance payment of such a charge.

Article 5

Collection and dissemination of environmental information

1. Each Party shall ensure that:

- (a) Public authorities possess and update environmental information which is relevant to their functions;
- (b) Mandatory systems are established so that there is an adequate flow of information to public authorities about proposed and existing activities which may significantly affect the environment;
- (c) In the event of any imminent threat to human health or the environment, whether caused by human activities or due to natural causes, all information which could enable the public to take measures to prevent or mitigate harm arising from the threat and is held by a public authority is disseminated immediately and without delay to members of the public who may be affected.

2. Each Party shall ensure that, within the framework of national legislation, the way in which public authorities make environmental information available to the public is transparent and that environmental information is effectively accessible, inter alia, by:

- (a) Providing sufficient information to the public about the type and scope of environmental information held by the relevant public authorities, the basic terms and conditions under which such information is made available and accessible, and the process by which it can be obtained;
- (b) Establishing and maintaining practical arrangements, such as:
  - (i) Publicly accessible lists, registers or files;
  - (ii) Requiring officials to support the public in seeking access to information under this Convention; and
  - (iii) The identification of points of contact; and

- (c) Providing access to the environmental information contained in lists, registers or files as referred to in subparagraph (b) (i) above free of charge.

3. Each Party shall ensure that environmental information progressively becomes available in electronic databases which are easily accessible to the public through public telecommunications networks. Information accessible in this form should include:

- (a) Reports on the state of the environment, as referred to in paragraph 4 below;
- (b) Texts of legislation on or relating to the environment;
- (c) As appropriate, policies, plans and programmes on or relating to the environment, and environmental agreements; and
- (d) Other information, to the extent that the availability of such information in this form would facilitate the application of national law implementing this Convention, provided that such information is already available in electronic form.

4. Each Party shall, at regular intervals not exceeding three or four years, publish and disseminate a national report on the state of the environment, including information on the quality of the environment and information on pressures on the environment.

5. Each Party shall take measures within the framework of its legislation for the purpose of disseminating, inter alia:

- (a) Legislation and policy documents such as documents on strategies, policies, programmes and action plans relating to the environment, and progress reports on their implementation, prepared at various levels of government;
- (b) International treaties, conventions and agreements on environmental issues; and
- (c) Other significant international documents on environmental issues, as appropriate.

6. Each Party shall encourage operators whose activities have a significant impact on the environment to inform the public regularly of the environmental impact of their activities and products, where appropriate within the framework of voluntary eco-labelling or eco-auditing schemes or by other means.

7. Each Party shall:

- (a) Publish the facts and analyses of facts which it considers relevant and important in framing major environmental policy proposals;
- (b) Publish, or otherwise make accessible, available explanatory material on its dealings with the public in matters falling within the scope of this Convention; and
- (c) Provide in an appropriate form information on the performance of public functions or the provision of public services relating to the environment by government at all levels.

8. Each Party shall develop mechanisms with a view to ensuring that sufficient product information is made available to the public in a manner which enables consumers to make informed environmental choices.

9. Each Party shall take steps to establish progressively, taking into account international processes where appropriate, a coherent, nationwide system of pollution inventories or registers on a structured, computerized and publicly accessible database compiled through standardized reporting. Such a system may include inputs, releases and transfers of a specified range of substances and products, including water, energy and resource use, from a specified range of activities to environmental media and to on-site and offsite treatment and disposal sites.

10. Nothing in this article may prejudice the right of Parties to refuse to disclose certain environmental information in accordance with article 4, paragraphs 3 and 4.

Article 6

Public participation in decisions on specific activities

1. Each Party:

- (a) Shall apply the provisions of this article with respect to decisions on whether to permit proposed activities listed in annex I;
- (b) Shall, in accordance with its national law, also apply the provisions of this article to decisions on proposed activities not listed in annex I which may have a significant effect on the environment. To this end, Parties shall determine whether such a proposed activity is subject to these provisions; and
- (c) May decide, on a case-by-case basis if so provided under national law, not to apply the provisions of this article to proposed activities serving national defence purposes, if that Party deems that such application would have an adverse effect on these purposes.

2. The public concerned shall be informed, either by public notice or individually as appropriate, early in an environmental decision-making procedure, and in an adequate, timely and effective manner, inter alia, of:

- (a) The proposed activity and the application on which a decision will be taken;
- (b) The nature of possible decisions or the draft decision;
- (c) The public authority responsible for making the decision;
- (d) The envisaged procedure, including, as and when this information can be provided:
  - (i) The commencement of the procedure;
  - (ii) The opportunities for the public to participate;
  - (iii) The time and venue of any envisaged public hearing;
  - (iv) An indication of the public authority from which relevant information can be obtained and where the relevant information has been deposited for examination by the public;
  - (v) An indication of the relevant public authority or any other official body to which comments or questions can be submitted and of the time schedule for transmittal of comments or questions; and
  - (vi) An indication of what environmental

information relevant to the proposed activity is available; and

- (e) The fact that the activity is subject to a national or transboundary environmental impact assessment procedure.

3. The public participation procedures shall include reasonable time-frames for the different phases, allowing sufficient time for informing the public in accordance with paragraph 2 above and for the public to prepare and participate effectively during the environmental decision-making.

4. Each Party shall provide for early public participation, when all options are open and effective public participation can take place.

5. Each Party should, where appropriate, encourage prospective applicants to identify the public concerned, to enter into discussions, and to provide information regarding the objectives of their application before applying for a permit.

6. Each Party shall require the competent public authorities to give the public concerned access for examination, upon request where so required under national law, free of charge and as soon as it becomes available, to all information relevant to the decision-making referred to in this article that is available at the time of the public participation procedure, without prejudice to the right of Parties to refuse to disclose certain information in accordance with article 4, paragraphs 3 and 4. The relevant information shall include at least, and without prejudice to the provisions of article 4:

- (a) A description of the site and the physical and technical characteristics of the proposed activity, including an estimate of the expected residues and emissions;
- (b) A description of the significant effects of the proposed activity on the environment;
- (c) A description of the measures envisaged to prevent and/or reduce the effects, including emissions;
- (d) A non-technical summary of the above;
- (e) An outline of the main alternatives studied by the applicant; and
- (f) In accordance with national legislation, the main reports and advice issued to the public authority at the time when the public concerned shall be informed in accordance with paragraph 2 above.

7. Procedures for public participation shall allow the public to submit, in writing or, as appropriate, at a public hearing or inquiry with the applicant, any comments, information, analyses or opinions that it considers relevant to the proposed activity.

8. Each Party shall ensure that in the decision due account is taken of the outcome of the public participation.

9. Each Party shall ensure that, when the decision has been taken by the public authority, the public is promptly informed of the decision in accordance with the appropriate procedures. Each Party shall make accessible to the public the text of the decision along

with the reasons and considerations on which the decision is based.

10. Each Party shall ensure that, when a public authority reconsiders or updates the operating conditions for an activity referred to in paragraph 1, the provisions of paragraphs 2 to 9 of this article are applied *mutatis mutandis*, and where appropriate.

11. Each Party shall, within the framework of its national law, apply, to the extent feasible and appropriate, provisions of this article to decisions on whether to permit the deliberate release of genetically modified organisms into the environment.

Article 7

Public participation concerning plans, programmes and policies relating to the environment

Each Party shall make appropriate practical and/or other provisions for the public to participate during the preparation of plans and programmes relating to the environment, within a transparent and fair framework, having provided the necessary information to the public. Within this framework, article 6, paragraphs 3, 4 and 8, shall be applied. The public which may participate shall be identified by the relevant public authority, taking into account the objectives of this Convention. To the extent appropriate, each Party shall endeavour to provide opportunities for public participation in the preparation of policies relating to the environment.

Article 8

Public participation during the preparation of executive regulations and/or generally applicable legally binding normative instruments

Each Party shall strive to promote effective public participation at an appropriate stage, and while options are still open, during the preparation by public authorities of executive regulations and other generally applicable legally binding rules that may have a significant effect on the environment.

To this end, the following steps should be taken:

- (a) Time-frames sufficient for effective participation should be fixed;
- (b) Draft rules should be published or otherwise made publicly available; and
- (c) The public should be given the opportunity to comment, directly or through representative consultative bodies.

The result of the public participation shall be taken into account as far as possible.

Article 9

Access to justice

1. Each Party shall, within the framework of its national legislation, ensure that any person who considers that his or her request for information under article 4 has been ignored, wrongfully refused, whether

in part or in full, inadequately answered, or otherwise not dealt with in accordance with the provisions of that article, has access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law.

In the circumstances where a Party provides for such a review by a court of law, it shall ensure that such a person also has access to an expeditious procedure established by law that is free of charge or inexpensive for reconsideration by a public authority or review by an independent and impartial body other than a court of law.

Final decisions under this paragraph 1 shall be binding on the public authority holding the information. Reasons shall be stated in writing, at least where access to information is refused under this paragraph.

2. Each Party shall, within the framework of its national legislation, ensure that members of the public concerned

- (a) Having a sufficient interest or, alternatively,
- (b) Maintaining impairment of a right, where the administrative procedural law of a Party requires this as a precondition, have access to a review procedure before a court of law and/or another independent and impartial body established by law, to challenge the substantive and procedural legality of any decision, act or omission subject to the provisions of article 6 and, where so provided for under national law and without prejudice to paragraph 3 below, of other relevant provisions of this Convention.

What constitutes a sufficient interest and impairment of a right shall be determined in accordance with the requirements of national law and consistently with the objective of giving the public concerned wide access to justice within the scope of this Convention. To this end, the interest of any non-governmental organization meeting the requirements referred to in article 2, paragraph 5, shall be deemed sufficient for the purpose of subparagraph (a) above. Such organizations shall also be deemed to have rights capable of being impaired for the purpose of subparagraph (b) above.

The provisions of this paragraph 2 shall not exclude the possibility of a preliminary review procedure before an administrative authority and shall not affect the requirement of exhaustion of administrative review procedures prior to recourse to judicial review procedures, where such a requirement exists under national law.

3. In addition and without prejudice to the review procedures referred to in paragraphs 1 and 2 above, each Party shall ensure that, where they meet the criteria, if any, laid down in its national law, members of the public have access to administrative or judicial procedures to challenge acts and omissions by private persons and public authorities which contravene provisions of its national law relating to the environment.

4. In addition and without prejudice to paragraph 1 above, the procedures referred to in paragraphs 1, 2 and 3 above shall provide adequate and effective remedies, including injunctive relief as appropriate, and be fair, equitable, timely and not prohibitively expensive. Decisions under this article shall be given or recorded in writing. Decisions of courts, and whenever possible of other bodies, shall be publicly accessible.

5. In order to further the effectiveness of the provisions of this article, each Party shall ensure that information is provided to the public on access to administrative and judicial review procedures and shall consider the establishment of appropriate assistance mechanisms to remove or reduce financial and other barriers to access to justice.

Article 10

Meeting of the parties

1. The first meeting of the Parties shall be convened no later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, an ordinary meeting of the Parties shall be held at least once every two years, unless otherwise decided by the Parties, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to all Parties by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, the said request is supported by at least one third of the Parties.

2. At their meetings, the Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention on the basis of regular reporting by the Parties, and, with this purpose in mind, shall:

- (a) Review the policies for and legal and methodological approaches to access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters, with a view to further improving them;
- (b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements having relevance to the purposes of this Convention and to which one or more of the Parties are a party;
- (c) Seek, where appropriate, the services of relevant ECE bodies and other competent international bodies and specific committees in all aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;
- (d) Establish any subsidiary bodies as they deem necessary;
- (e) Prepare, where appropriate, protocols to this Convention;
- (f) Consider and adopt proposals for amendments to this Convention in accordance with the provisions of article 14;
- (g) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention;
- (h) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings and the meetings of subsidiary bodies;

- (i) At their first meeting, review their experience in implementing the provisions of article 5, paragraph 9, and consider what steps are necessary to develop further the system referred to in that paragraph, taking into account international processes and developments, including the elaboration of an appropriate instrument concerning pollution release and transfer registers or inventories which could be annexed to this Convention.

3. The Meeting of the Parties may, as necessary, consider establishing financial arrangements on a consensus basis.

4. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State or regional economic integration organization entitled under article 17 to sign this Convention but which is not a Party to this Convention, and any intergovernmental organization qualified in the fields to which this Convention relates, shall be entitled to participate as observers in the meetings of the Parties.

5. Any non-governmental organization, qualified in the fields to which this Convention relates, which has informed the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe of its wish to be represented at a meeting of the Parties shall be entitled to participate as an observer unless at least one third of the Parties present in the meeting raise objections.

6. For the purposes of paragraphs 4 and 5 above, the rules of procedure referred to in paragraph 2 (h) above shall provide for practical arrangements for the admittance procedure and other relevant terms.

Article 11

Right to vote

1. Except as provided for in paragraph 2 below, each Party to this Convention shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 12

Secretariat

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

- (a) The convening and preparing of meetings of the Parties;
- (b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention; and
- (c) Such other functions as may be determined by the Parties.

Article 13

Annexes

The annexes to this Convention shall constitute an integral part thereof.

Article 14

Amendments to the convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention.

2. The text of any proposed amendment to this Convention shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall communicate it to all Parties at least ninety days before the meeting of the Parties at which it is proposed for adoption.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.

4. Amendments to this Convention adopted in accordance with paragraph 3 above shall be communicated by the Depositary to all Parties for ratification, approval or acceptance. Amendments to this Convention other than those to an annex shall enter into force for Parties having ratified, approved or accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of notification of their ratification, approval or acceptance by at least three fourths of these Parties. Thereafter they shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, approval or acceptance of the amendments.

5. Any Party that is unable to approve an amendment to an annex to this Convention shall so notify the Depositary in writing within twelve months from the date of the communication of the adoption. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time substitute an acceptance for its previous notification and, upon deposit of an instrument of acceptance with the Depositary, the amendments to such an annex shall become effective for that Party.

6. On the expiry of twelve months from the date of its communication by the Depositary as provided for in paragraph 4 above an amendment to an annex shall become effective for those Parties which have not submitted a notification to the Depositary in accordance with the provisions of paragraph 5 above, provided that not more than one third of the Parties have submitted such a notification.

7. For the purposes of this article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 15

Review of compliance

The Meeting of the Parties shall establish, on a consensus basis, optional arrangements of a non-confrontational, non-judicial and consultative nature for reviewing compliance with the provisions of this Convention. These arrangements shall allow for appropriate public involvement and may include the option of considering communications from members of the public on matters related to this Convention.

Article 16

Settlement of disputes

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 above, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex II.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 above, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 17

Signature

This Convention shall be open for signature at Aarhus (Denmark) on 25 June 1998, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 21 December 1998, by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraphs 8 and 11 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence over matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 18

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Convention.

Article 19

Ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.

2. This Convention shall be open for accession as from 22 December 1998 by the States and regional economic integration organizations referred to in article 17.

3. Any other State, not referred to in paragraph 2 above, that is a Member of the United Nations may accede to the Convention upon approval by the Meeting of the Parties.

4. Any organization referred to in article 17 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. If one or more of such an organization's member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

5. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 17 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification to the extent of their competence.

Article 20

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth

instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in article 17 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 21

Withdrawal

At any time after three years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

Article 22

Authentic texts

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at Aarhus (Denmark), this twenty-fifth day of June, one thousand nine hundred and ninety-eight.

A N N E X I**LIST OF ACTIVITIES REFERRED TO IN ARTICLE 6, PARAGRAPH 1 (a)**

1. Energy sector:

- Mineral oil and gas refineries;
- Installations for gasification and liquefaction;
- Thermal power stations and other combustion installations with a heat input of 50 megawatts (MW) or more;
- Coke ovens;
- Nuclear power stations and other nuclear reactors including the dismantling or decommissioning of such power stations or reactors 1/ (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials whose maximum power does not exceed 1 kW continuous thermal load);
- Installations for the reprocessing of irradiated nuclear fuel;
- Installations designed:
  - For the production or enrichment of nuclear fuel;
  - For the processing of irradiated nuclear fuel or high-level radioactive waste;
  - For the final disposal of irradiated nuclear fuel;
  - Solely for the final disposal of radioactive waste;
  - Solely for the storage (planned for more than 10 years) of irradiated nuclear fuels or radioactive waste in a different site than the production site.

2. Production and processing of metals:

- Metal ore (including sulphide ore) roasting or sintering installations;
- Installations for the production of pig-iron or steel (primary or secondary fusion) including continuous casting, with a capacity exceeding 2.5 tons per hour;
- Installations for the processing of ferrous metals:
  - (i) Hot-rolling mills with a capacity exceeding 20 tons of crude steel per hour;
  - (ii) Smitheries with hammers the energy of which exceeds 50 kilojoules per hammer, where the calorific power used exceeds 20 MW;
  - (iii) Application of protective fused metal coats with an input exceeding 2 tons of crude steel per hour;
- Ferrous metal foundries with a production capacity exceeding 20 tons per day;
- Installations:
  - (i) For the production of non-ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes;
  - (ii) For the smelting, including the alloying, of non-ferrous metals, including recovered products (refining, foundry casting, etc.), with a melting capacity exceeding 4 tons per day for lead and cadmium or 20 tons per day for all other metals;
- Installations for surface treatment of metals and plastic materials using an electrolytic or chemical process where the volume of the treatment vats exceeds 30 m³.

3. Mineral industry:

- Installations for the production of cement clinker in rotary kilns with a production capacity exceeding 500 tons per day or lime in rotary kilns with a production capacity exceeding 50 tons per day or in other furnaces with a production capacity exceeding 50 tons per day;
- Installations for the production of asbestos and the manufacture of asbestos-based products;
- Installations for the manufacture of glass including glass fibre with a melting capacity exceeding 20 tons per day;
- Installations for melting mineral substances including the production of mineral fibres with a melting capacity exceeding 20 tons per day;
- Installations for the manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain, with a production capacity exceeding 75 tons per day, and/or with a kiln capacity exceeding 4 m³ and with a setting density per kiln exceeding 300 kg/m³.

4. Chemical industry: Production within the meaning of the categories of activities contained in this paragraph means the production on an industrial scale by chemical processing of substances or groups of substances listed in subparagraphs (a) to (g):

(a) Chemical installations for the production of basic organic chemicals, such as:

- (i) Simple hydrocarbons (linear or cyclic, saturated or unsaturated, aliphatic or aromatic);
- (ii) Oxygen-containing hydrocarbons such as alcohols, aldehydes, ketones, carboxylic acids, esters, acetates, ethers, peroxides, epoxy resins;
- (iii) Sulphurous hydrocarbons;
- (iv) Nitrogenous hydrocarbons such as amines, amides, nitrous compounds, nitro compounds or nitrate compounds, nitriles, cyanates, isocyanates;
- (v) Phosphorus-containing hydrocarbons;

- (vi) Halogenic hydrocarbons;
  - (vii) Organometallic compounds;
  - (viii) Basic plastic materials (polymers, synthetic fibres and cellulose-based fibres);
  - (ix) Synthetic rubbers;
  - (x) Dyes and pigments;
  - (xi) Surface-active agents and surfactants;
- (b) Chemical installations for the production of basic inorganic chemicals, such as:
- (i) Gases, such as ammonia, chlorine or hydrogen chloride, fluorine or hydrogen fluoride, carbon oxides, sulphur compounds, nitrogen oxides, hydrogen, sulphur dioxide, carbonyl chloride;
  - (ii) Acids, such as chromic acid, hydrofluoric acid, phosphoric acid, nitric acid, hydrochloric acid, sulphuric acid, oleum, sulphurous acids;
  - (iii) Bases, such as ammonium hydroxide, potassium hydroxide, sodium hydroxide;
  - (iv) Salts, such as ammonium chloride, potassium chlorate, potassium carbonate, sodium carbonate, perborate, silver nitrate;
  - (v) Non-metals, metal oxides or other inorganic compounds such as calcium carbide, silicon, silicon carbide;
- (c) Chemical installations for the production of phosphorous-, nitrogen- or potassium-based fertilizers (simple or compound fertilizers);
- (d) Chemical installations for the production of basic plant health products and of biocides;
- (e) Installations using a chemical or biological process for the production of basic pharmaceutical products;
- (f) Chemical installations for the production of explosives;
- (g) Chemical installations in which chemical or biological processing is used for the production of protein feed additives, ferments and other protein substances.
5. Waste management:
- Installations for the incineration, recovery, chemical treatment or landfill of hazardous waste;
  - Installations for the incineration of municipal waste with a capacity exceeding 3 tons per hour;
  - Installations for the disposal of non-hazardous waste with a capacity exceeding 50 tons per day;
  - Landfills receiving more than 10 tons per day or with a total capacity exceeding 25 000 tons, excluding landfills of inert waste.
6. Waste-water treatment plants with a capacity exceeding 150 000 population equivalent.
7. Industrial plants for the:
- (a) Production of pulp from timber or similar fibrous materials;
  - (b) Production of paper and board with a production capacity exceeding 20 tons per day.
- 8.
- (a) Construction of lines for long-distance railway traffic and of airports 2/ with a basic runway length of 2 100 m or more;
  - (b) Construction of motorways and express roads; 3/
  - (c) Construction of a new road of four or more lanes, or realignment and/or widening of an existing road of two lanes or less so as to provide four or more lanes, where such new road, or realigned and/or widened section of road, would be 10 km or more in a continuous length.
- 9.
- (a) Inland waterways and ports for inland-waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1 350 tons;
  - (b) Trading ports, piers for loading and unloading connected to land and outside ports (excluding ferry piers) which can take vessels of over 1 350 tons.
10. Groundwater abstraction or artificial groundwater recharge schemes where the annual volume of water abstracted or recharged is equivalent to or exceeds 10 million cubic metres.
- 11.
- (a) Works for the transfer of water resources between river basins where this transfer aims at preventing possible shortages of water and where the amount of water transferred exceeds 100 million cubic metres/year;
  - (b) In all other cases, works for the transfer of water resources between river basins where the multiannual average flow of the basin of abstraction exceeds 2 000 million cubic metres/year and where the amount of water transferred exceeds 5 % of this flow. In both cases transfers of piped drinking water are excluded.
12. Extraction of petroleum and natural gas for commercial purposes where the amount extracted exceeds 500 tons/day in the case of petroleum and 500 000 cubic metres/day in the case of gas.
13. Dams and other installations designed for the holding back or permanent storage of water, where a new or additional amount of water held back or stored exceeds 10 million cubic metres.
14. Pipelines for the transport of gas, oil or chemicals with a diameter of more than 800 mm and a length of more than 40 km.

15. Installations for the intensive rearing of poultry or pigs with more than:
- (a) 40 000 places for poultry;
  - (b) 2 000 places for production pigs (over 30 kg); or
  - (c) 750 places for sows.
16. Quarries and opencast mining where the surface of the site exceeds 25 hectares, or peat extraction, where the surface of the site exceeds 150 hectares.
17. Construction of overhead electrical power lines with a voltage of 220 kV or more and a length of more than 15 km.
18. Installations for the storage of petroleum, petrochemical, or chemical products with a capacity of 200 000 tons or more.
19. Other activities:
- Plants for the pretreatment (operations such as washing, bleaching, mercerization) or dyeing of fibres or textiles where the treatment capacity exceeds 10 tons per day;
  - Plants for the tanning of hides and skins where the treatment capacity exceeds 12 tons of finished products per day;
  - (a) Slaughterhouses with a carcass production capacity greater than 50 tons per day;
  - (b) Treatment and processing intended for the production of food products from:
    - (i) Animal raw materials (other than milk) with a finished product production capacity greater than 75 tons per day;
    - (ii) Vegetable raw materials with a finished product production capacity greater than 300 tons per day (average value on a quarterly basis);
  - (c) Treatment and processing of milk, the quantity of milk received being greater than 200 tons per day (average value on an annual basis);
  - Installations for the disposal or recycling of animal carcasses and animal waste with a treatment capacity exceeding 10 tons per day;
  - Installations for the surface treatment of substances, objects or products using organic solvents, in particular for dressing, printing, coating, degreasing, waterproofing, sizing, painting, cleaning or impregnating, with a consumption capacity of more than 150 kg per hour or more than 200 tons per year;
  - Installations for the production of carbon (hard-burnt coal) or electrographite by means of incineration or graphitization.
20. Any activity not covered by paragraphs 1 - 19 above where public participation is provided for under an environmental impact assessment procedure in accordance with national legislation.
21. The provision of article 6, paragraph 1 (a) of this Convention, does not apply to any of the above projects undertaken exclusively or mainly for research, development and testing of new methods or products for less than two years unless they would be likely to cause a significant adverse effect on environment or health.
22. Any change to or extension of activities, where such a change or extension in itself meets the criteria/thresholds set out in this annex, shall be subject to article 6, paragraph 1 (a) of this Convention. Any other change or extension of activities shall be subject to article 6, paragraph 1 (b) of this Convention.

Notes

- 1/ Nuclear power stations and other nuclear reactors cease to be such an installation when all nuclear fuel and other radioactively contaminated elements have been removed permanently from the installation site.
- 2/ For the purposes of this Convention, "airport" means an airport which complies with the definition in the 1944 Chicago Convention setting up the International Civil Aviation Organization (Annex 14).
- 3/ For the purposes of this Convention, "express road" means a road which complies with the definition in the European Agreement on Main International Traffic Arteries of 15 November 1975.

A N N E X II**ARBITRATION**

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 16, paragraph 2, of this Convention, a party or parties shall notify the secretariat of the subject matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Convention whose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
- (b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Convention which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute.

The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

